

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

Lliga K-talana

Heu-vos ací els col·laboradors de la Lliga en les passades eleccions.

VIES URINÀRIES
Impureses de la sang-Debilitat nerviosa

Prou sofrir inútilment de les dites malalties gràcies al meravellós descobriment dels

Medicaments del Dr. SOIVRE

Vies urinàries: *Blenorràgia* (Purgacions) amb totes les seves manifestacions, *uratrítis*, *prostatitis*, *orquitis*, *cistitis*, *gota* militar, etc. de l'home, *vulvitis*, *vaginitis*, *metritis*, *uretritis*, *cistitis*, *anexitis*, *fluixos*, etc.; de la dona, per cròniques i rebels que siguin es gaureixen aviat i radicalment amb els **Catxets del Doctor Solvré**, als malalts es gaureixen ells sols, sense injeccions, lavatges, ni aplicació de sondes ni bugies, etc., tan perillós sempre i que necessiten sempre la presència del metge, i ningú no s'assabenta de la seva malaltia. **Venda: 6'60 ptes. caixa.**

Impureses de la sang: *Sífilis* (avariosis), *eczemes*, *herpes*, *úlceres varicoses* (llagues de les cames) *erupcions*, *escrofuloses*, *eritemes*, *acne urticària*, etc., malalties que tenen per causes humors, vicis o infeccions de la sang, per cròniques i rebels que siguin es gaureixen aviat i radicalment amb les **Píldores depuratives del Dr. Solvré**, que són la medicació depurativa ideal i perfecta, perquè actuen regenerant la sang, la renoven augmentant-se totes les energies de l'organisme i fomenten la salut, resolent amb poc temps totes les úlceres, llagues grans, floronscos, supuració de les mucoses, caiguda del cabell, inflamacions en general, etc., restant la pell neta i regenerada, el cabell brillant i abundant, no deixant o l'organisme rastre del passat. **Venda: 6'60 ptes. flascó.**

Debilitat nerviosa: *Impotència* (manca de vigor sexual), *polucions nocturnes*, *espermatorrea*, (pèrdues seminals), *cansament mental*, *pèrdua de la memòria*, *mal de cap*, *debilitat muscular*, *fatiga corporal*, *tremolors*, *palpitacions*, *trastorns nerviosos*, de la dona i totes les manifestacions de la *Neurastènia*, o esgotament nerviós, per crònics i rebels que siguin, es gaureixen aviat i radicalment amb les **Gragees potencials del Dr. Solvré**. Més que un medicament són un aliment essencial del cervell, medul·la i tot el sistema nerviós. Recomanades especialment als esgotats, a la joventut, per tota mena d'excessos (vells a cap edat), per a recobrar íntegrament totes les seves funcions i servir fins a l'extrem vellesa sense forçar l'organisme, el vigor sexual de l'edat. **Venda: pessetes 6'60 el flascó.**

Venda en les principals farmàcies d'Espanya Portugal i les Amèriques

NOTA.— Tots els pacients de vies urinàries, impureses de la sang o debilitat nerviosa, adreçant-se i remetent 0'50 ptes. en segells per al franqueig a **Oficines Laboratori Sókatarg, carrer del Ter, 16, telèfon 50791 S. M. Barcelona**, rebran gratis un llibre explicatiu sobre l'origen, desenvolupament, tractament i guariment de dites malalties.

De la eyaculació prematura (pèrdues seminals); de la feblesa y molt eficaç per a combatre la NEURASTENIA, en totes les seves manifestacions.

Es el més poixant estimulant de l'activitat neuro-espino-mèduleu-genital. Sinèrgic i homo-estimulasa de les glàndules intersticials. Producte pluriglandular, completament inofensiu. Mai perjudica, ni lesiona cap òrgan, ni el funcionament dels mateixos.

No conté, ni estricnina, ni fòsfors, ni cantàrides, ni cap altre medicament excitant.

PRODUCTE MAGNE E INSUBSTITUIBLE PER A RECOPRAR LA PERDUDA FELICITAT CONJUGAL. PROSPECTES GRATIS

Laboratori Farmacològics del Dr. W. Dufrem
Alt de Sant Pere, 50 - B A R C E L O N A - Telèfon 18631
Preu: 21'75 ptes.

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Llibreria Espanyola, Rambla del Mig, 20
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Focs de Barcelona:

Espanya: trimestre 3 ptes. Estranger, 5

CRÓNICA

Com nosaltres havíem dit...

Com nosaltres havíem dit, la passada lluita electoral ha estat únicament i exclusivament lluita de Dretes contra Esquerres.

Com nosaltres havíem dit, l'Esquerra Republicana de Catalunya s'ha ressentit un bon xic de les falles de la seva actuació.

Com nosaltres havíem dit —i això fins a darrera hora—, hauria calgut que es fes una unió d'Esquerres a base de candidatures el "candidat desconegut", sobretot aquell candidat desconegut per la majoria i massa conegut per als pocs que havien seguit de prop la seva pròpia actuació.

Com nosaltres havíem dit, les Esquerres han de formar un partit el més esquerrà possible, un partit de justícia i govern, amb vistes a l'evolució anticapitalista del món i contra el partit obertament de classe que són les Dretes, aquestes eleccions n'han donat la prova.

I com nosaltres havíem dit, en l'hora decisiva de la lluita, *malgrat tot*, els esquerrans autèntics devien el seu vot a Esquerra Republicana de Catalunya, car era el partit d'Esquerra que tenia més possibilitats de triomf i, per tant, l'únic que podia *aprofitar* els vots dels esquerrans.

Els fets han confirmat les nostres paraules, àdhuc en el que deïem que les Dretes donarien, com a partit de classe, la gran empenta dels interessos i de la gana. Vagi el que apuntem pels qui deien que L'ESQUELLA DE LA TORRATXA no tenia orientació ni sabia on anava.

Ha fet més L'ESQUELLA DE LA TORRATXA. En aquests darrers dies de lluita —aprofitats per molts per llençar el fang a cabassos damunt dels afins—, ha silenciats les veritats que podia dir i ha esmortuït el foc de les seves bateries, en el que tocava als altres esquerrans, per poc o molt esquerrans que fossin (ben poc en la majoria dels casos). Malgrat adonar-se que la campanya de "La Publicitat", i els de la seva cua, i la campanya de "L'Opinió", semblaven subvencionades per "La Lliga Catalana", no ha dit res contra "La Publicitat", ni els de la seva cua, ni contra "L'Opinió". I és que L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

ha fet la seva política des d'un punt d'objectivitat absolutament impersonal, d'un tot esquerrana. En aquest motiu no li ha calgut dir el que ha oït que deien molts dels dels partits de matís i de personalisme: —"Preferim que guanyi La Lliga que L'Esquerra." I això ho exterioritzava gent que acabava demanant-vos el vot en nom d'una Esquerra— la seva—, i en nom dels estralls que podia fer un retorn dretista a la infantesa difícil de la República Hispana.

Seguint en el nostre sistema de claredat i veritat no jugarem a enganyar-nos ni a dir que "guanyem tot". Les forces Esquerranes de Catalunya han tingut una ensopagada violenta i les dretes—aquestes dretes trepitjades dos anys i mig enrera i amb els seus prohoms ja a l'estranger, ja amagats sota els llits de les seves porteries,—s'han redreçat enardides i han estat prou fortes per triomfar.

Que les Dretes és un partit de classe i que ja aplega dintre d'ell tota la classe que pot aplegar i que les Esquerres no són partit de classe ni van a la lluita coesionades?

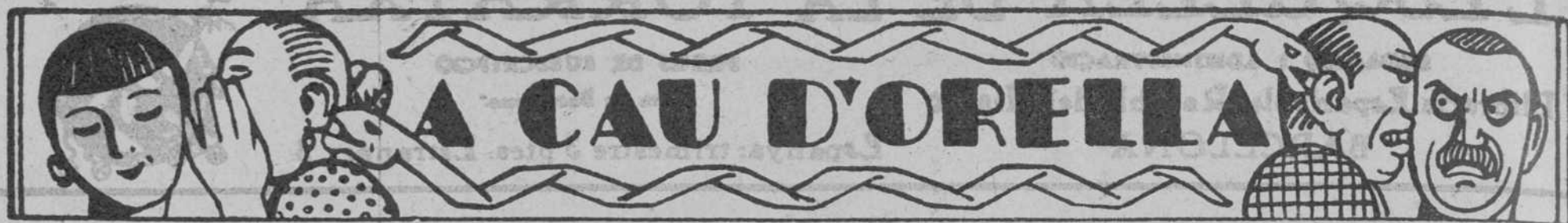
L'equivocació rau ací: deixar que ens governi una classe que és minoria i que és partit de classe.

L'Esquerra ha anat a les eleccions passades fraccionadíssima, i ja no parlem d'un sector poderós que, amb el somni de les revolucions i mastegant la utopia com un xiclet, fa possible l'adveniment de les dictadures. Per què si les Dretes són l'enemic comú, la immensa majoria que no són dretes no estan disposats a fer el quadre?

Voldríem que les eleccions que acabem de passar ens haguessin donat un alligonament per les eleccions que vénen. No som pas massa optimistes i creiem que en les vinentes eleccions municipals tornarem veure les Esquerres fraccionades, l'obrerisme *feint la política de desentendre's de la política*, i les Dretes en el seu lloc i disposades a tornar-nos portar la salvació, aquella salvació que ha deixat tants rastres negres i que culminà amb el foragitament violent de la gent de Dreta fet el 12 d'abril de 1931.

Vingui el que vingui el nostre deure d'Esquerrans és cridar-ho des d'ara. Que els que somnien no somnïn, que els narcisistes s'adonin que la perfecció que s'inventen les donen ells al mirall que els retorna la imatge, que els superbiosos i els de "*no necessitem ningú*" s'assabentin que en política no hi ha cimalls incommovibles ni dogmes d'infablitat.

Les Dretes no passaran, car són una minoria absoluta, quan tots els que puguin sentir la seva càrrega damunt s'ajuntin per no ajupir les espatlles. Amb entesa? Amb condicions? Sí. L'egoisme en política és la clau de tots els desastres.

I LES "MINYONES"?

Un amic nostre es troba de visita a casa un prohòmic polític. Parla amb la senyora de la casa. Aquest prohòmic polític és de la Lliga.

—Sona el telèfon. Escoltem aquesta resposta: —Encara no. Però donaré ordre perquè hi vagin de seguida." —"Perdoni"—ens diu la senyora. Polsa un timbre, compareix un servent, i la senyora li diu: —"Avisi el xofer que porti les quatre "minyones" a votar. Vostè també hi va. Tingui cura

que no canviïn la papereta. I digui'ls que ningú fa el que fa la Lliga: portar les "minyones" a votar amb l'auto dels senyors. Això sol els hauria de fer desitjar eleccions cada quinze dies."

La senyora acomiada el servent amb un gest que no té rèplica i segueix la conversa amb el nostre amic, no sense abans haver fet l'elogi de la condescendència dels senyors...

—En els temps actuals, sap?, un ha de manar amb molts miraments. Quatre minyones, tres d'elles de fora Catalunya! Com ens deixaran l'auto!

ELS BOIGS TAMBE VOTEN

Els capellanets que regenten un manicomí de Les Corts, portaren a votar tots els alienats que tenen a l'asil.

Com és molt natural, aquests alienats votaren la Lliga.

El qui ens ho explica ens diu que ell, des d'un cafè de Les Corts, s'entretingué veient passar els dolços germanets de Crist amb un grup de quatre o cinc boigs cada vegada. I anaven i tornaven, com formigues aqueferades, a les urnes dels collegis electorals.

En un d'aquests viatges portaven un boig que flairava massa ostensiblement una ploma de gall que portava al trau de l'americana com si fos una flor. Fou aleshores quan un dels capellanets, vestit de paisà, s'encarà al company per dir-li:

—"Aquest ens comprometeria. Votaré jo per ell!"— I prenent una papereta, que preventivament havien ficat a la butxaca del dement, els capellanet avançà remenador vers el collegi per dipositar, en nom del boig, un nom més per Déu i per la Lliga.

Que li pagui el cel amb una subvenció ben crescuda i exportable que la Lliga li doni. Amen.

APUNTS PRESOS DESPRES DE LES ELECCIONS

D'un editorial de "La Veu de Catalunya". Titular.

—"El Veredict del Poble"—. El veredict del poble, no! El veredict d'una classe.

Altres titular d'un editorial de "La Publicitat": "El poble no ha optat per nosaltres."

Senyors de "La Publicitat" si haguessin tingut el talent que equivocadament s'atribueixen i la visió de les realitats polítiques que diuen que tenen i que no tenen, faria temps que s'haurien adonat que el poble no entrarà mai ni en les cases tancades ni en els fortins des dels quals es defensa una posició egoïstament personal.

Tot això de Catalunya, per vostès.

«A Calella l'urna fou substituïda per una sopera».

(De la premsa)

L'urna de la Lliga a Calella.

—Això és el símbol del nostre partit: sopa, sopa i sopa.

senyors de "La Publicitat", són romansos.

—o—

De "L'Opinió", què?

El mort més mort de tots els morts.

Un home amb un talent relatiu: en Lluhi i un grapat d'homens penjats a ell com els ratpenats a una biga.

Saben remenar llot; pastar pa de fang. Es l'únic que han venut fins ara, tot i cobrar ben cara la mercaderia.

—o—

Acció Republicana ha tret un Diputat. En Bello...

Un, replicà: —"No ho creguin. Es en Bello el que ha tret l'Acció Republicana."

—o—

Tothom ha remarcat que el bloc de la Lliga era compacte. I que el de les Esquerres tenia alts i baixos. A què es deu? Al nom dels elegits. Nicolau d'Olwer, per exemple, té mèrits propis i tingué els seus vots.

També això és una lliçó. Sabrà aprofitar-se'n?

RETORN DE DRETES, VOL DIR MONARQUISME

A Catalunya, no tant. Però a la resta d'Espanya, dretes volen dir monarquisme.

A Madrid les noves d'una victòria dretista, arreu d'Espanya, fou rebuda amb victors a Alfons XIIIè.

Era l'única faisó d'exterioritzar l'alegria.

En Cametes aquesta nit devia prendre cafè i saborejar l'havà amb un gran contentament.

Les granotes demanen rei i la fortuna del Cametes va de baixa, ara que no en guanya.

PER QUE HA VOTAT LA LLIGA?

Una del *Districte Vè*. Parla castellà. Per què ha votat la Lliga?

—"Porque, como nosotros vivimos de la gente de dinero, votar al pobre es una temeridad."

El *senyor Bisbe de Barcelona*. També en castellà, com l'altra. I són paraules d'ell.

—"Aun que mi corazón se iba hacia el Bloque Nacional de Derechas, mi cabeza me llevó hacia la Lliga Catalana."

Un *botiguer*. Aquest ha votat la

Lliga perquè Cambó és un dels models de l'home que sap fer diners.

Una *Monja*. "Por Dios, por el trono y por los altares."

La *senyora fina*. La gent del poble, quin fàstic! Encara hi ha classes.

La *serventa*. Perquè li ho ha manat la senyora, i qui mana, mana.

Per torna la senyora ha promès regalar-li un vestidet no massa tronat.

El *cul de taverna del carrer del Cid*. Per tot un duro de rom que li han deixat beure els de la Lliga.

La *Beata*. Perquè mossèn Serapi fa molt temps que ho aconsella des de la trona. I mossèn Serapi és un director espiritual extraordinàriament fi!...

El *despitat*. Abans era d'Esquerres i venia de la Unió Patriòtica. Es passà a l'Esquerra cercant arreplegar un lloc a la Generalitat o a l'Ajuntament. No li han donat i ara vota la Lliga per venjar-se i... en espera del que passi.

Un *carameller de teatre*. Perquè els únics que compren bombons són els senyors. Ajuda per ajuda.

L'*amo de finques*. Perquè confia que els seus li rebaixaran la contribució.

Un *venedor de confetti*. Perquè amb la Lliga és possible que tornin les processons.

L'*amo de cal Sagristà*. Per fer la guerra al maleit senyor Selves el qual li ha ensorrat el negoci.

Donya *Remoguda, mestressa d'una casa ara*. Perquè els seus millors clients els té entre tan distingits senyors.

El *canonge Montagut*. Perquè el triomf de la Lliga és el primer pas per arribar a l'altre, al que tant es desitja.

Un *que té auto propi*. Pel molt que l'ha "empipat" el senyor Vàchier.

Un *lleter*. Perquè totes les multes que s'ha fet perdonar foren per mitja dels regidors de la Lliga.

Un *de la F. A. I.* La consigna del seu partit és la de no votar. Malgrat això ell votà a favor de la Lliga per protestar dels escamots.

Els *accionistes dels tramvies*. Ells no s'avenen amb la immoralitat que representa la nova concessió de línies d'autoòmnibus. Per això voten la Lliga que els ha defensat. On s'ha vist que hi hagi gent, suficientment immoral per anar contra els interessos d'una empresa tan poderosa?

RESIGNACIO

A la porta d'un col·legi electoral un que vol riure fa córrer aquesta veu: —"Venen els escamots!"

Gairebé tothom s'esvera un xic. Les úniques incommovibles són unes tres velletes que seuen a la cua, ben sentades en unes cadires que s'han portat de casa.

Una d'elles sospira: —"Morirem per la fe." I mou els dits damunt la falda com si passés el rosari o bé fes mitja.

Els diputats desconeguts.

—Oia, no em coneixes?

—No.

—Sóc un dels diputats nous de l'Esquerra

—Ah!... Per això la lliga ha tret tants vots.

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

UN OFICI NOU

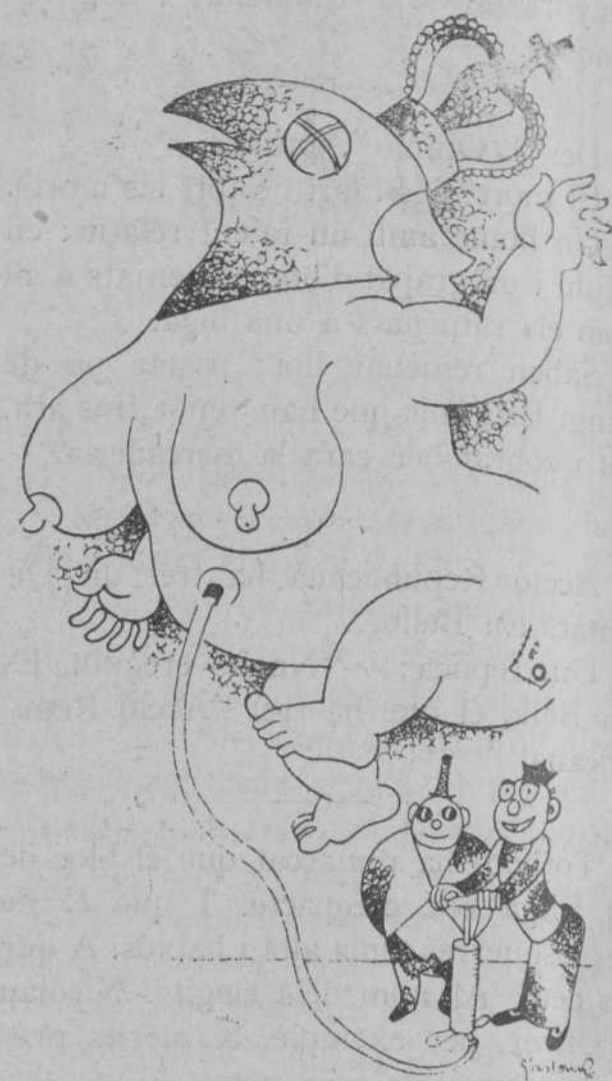
Diguin el que vulguin els partidaris del curanderisme i dels cops amagats, és més fàcil, en la majoria dels casos, que un sabater us calci millor que un sastre o bé que un metge us guareixi una pulmonia amb més ciència que un constructor de gàbies per a conills. . .

Descomptades les naturals excepcions, car és innegable que hi ha molta gent que ha esguerrat la carrera, el cert és que la dita: Cadascú del seu ofici, seria l'Evangeli si no la contradiguessin de cada deu vegades nou, els honorables membres del no menys respectable gremi d'advocats. Sembla que la missió essencial dels advocats, als

quals s'ha encarregat per especial ministeri redactar lleis i contractes, hauria d'ésser la claredat i la concisió. Ho sembla només. Deixeu-los fer i sabreu el que són embolics i confusions.

En aquest punt falla, doncs, l'eficàcia professional i tingueu per segur que una llei elaborada per un estiranyinyol d'escaleta o per una comare del barri, serà més entenedora i clara que si la fan una dotzena d'eminències del Fòrum.

En tenim una prova més amb el bullit i l'olla que ha produït l'aplicació en les eleccions d'aquest confusionari 40 per 100 que si tenia, en la intenció dels qui van establir-lo, el propòsit d'impulsar la formació de grans partits i d'obligar, a la segona volta, a unir-se aquelles forces disgregades que en conjunt assolien una xifra numèrica superior al partit pseudo-trionfant, ha permès a la Lliga una de llurs clàssiques entremaliadures

—Ja ho veieu. Hem guanyat, i encara tenim por que es desinflii.

A veure si d'una vegada queden ben morts.

Si no es vol repetir el joc evidentment immoral, però dintre de les hàbitats advocadesques, que per combinacions electorals, hom trü d'una candidatura adversària un nom i l'utilitzi com a trampolí per donar el salt al més murri o espavilat, no hi haurà més remei, en benefici general de tots els futurs contendents, que escollir un mitjà de joc net.

Em permeto de proposar, doncs, que en vinents eleccions es vagi a la designació per part de tots els partits, d'un candidat de palla que aplegui els vots de tots amb l'únic i exclusiu objecte d'evitar les trapelleries dels massa vius i els inconvenients, si n'hi ha, de les segones voltes.

Aquest candidat de palla, que seria com una mena de llevadora o de padri en els infantaments electorals, tindria una missió purament expeditiva i formulària, i així com per a determinats càrrecs hom escull invàlids i esguerrats, els comitès polítics, de comú acord, podrien conferir la dignitat honorària i, a l'ensem, remunerada, a aquell home que més vegades s'hagués presentat a les eleccions sense aconseguir mai la investidura cobejada.

PANICAL

VUITS I NOUS I CARTES QUE NO LLIGUEN

TOT ALLO DEL GENERAL

MARZO

La nova que va corre per Barcelona de la vinguda del general Marzo a actuar de Governador General de Catalunya va sortir del desig dels qui feien cua al col·legi del carrer de Casp.

—“En Selves, destituït. El general Marzo imposant la llei.”

I les lligueres monàrquiques brandaven amb alegria la seva candidatura, on el nom del senyor Companys, posava una lleugera voluptuositat d'artimanya i de sacrifici.

SOTA “EL SIGNO DE LA CRUZ”

Coneguda la fam de martiri que tenen algunes de les senyores que voten per les Dretes, la Lliga Catalana volia contractar els lleons i els cocodrils que actuen en “El Signo de la Cruz”, ja habituats a fer veure que mengen carn cristiana.

No fou possible que la Lliga Catalana ens presentés semblant atracció pel molt cost dels vots del districte cinquè i barri de Verdun, que ja els havien esgotat el pressupost.

Esperem que els farà sortir un altre dia.

PER QUE HI HA TANTES DONES MONARQUIQUES?

Ningú no ho sap. Ni les dones mateixes que ho són no ho saben.

Coneixem una carnissera que diu que ho és “pel color que té la monarquia”. Color de sang de bou. Ho diem nosaltres.

N'hi ha d'altres que ho són perquè això de Déu i Monarquia va tant lligat. Fa molts anys que el Rei representava Déu i que Déu és el Rei dels Reis. Cap d'elles no se sap avenir que Déu sigui el President dels Presidents de República.

N'hi ha d'altres que ho són perquè vesteix. Existeix molta gent que els sembla que no tenen servent si no l'uniformen. La superioritat de Madrid damunt de Barcelona, per aques-

ta mena de gent, consistia en l'abundor de mitges vermelles i de casaques que els de Madrid lluien.

N'hi ha d'altres que ho són a força de venir de l'hort.

Consti que bona part de les dones que han votat la Lliga l'han votada per monàrquica.

TENIA RAO AQUELLA VELLA

—“Les dones no saben on van.”—

La República els ha donat el vot i elles—bona part—, l'han utilitzat contra la República.

Sinó per altra cosa, per agraïment, les dones s'havien de recordar que la República els ha donat igualtat de drets i devien pesar les coses amb el seu cap, i no amb la balança del confessionari.

LA PORTERA DEL SENYOR
ANGUERA DE SOJO

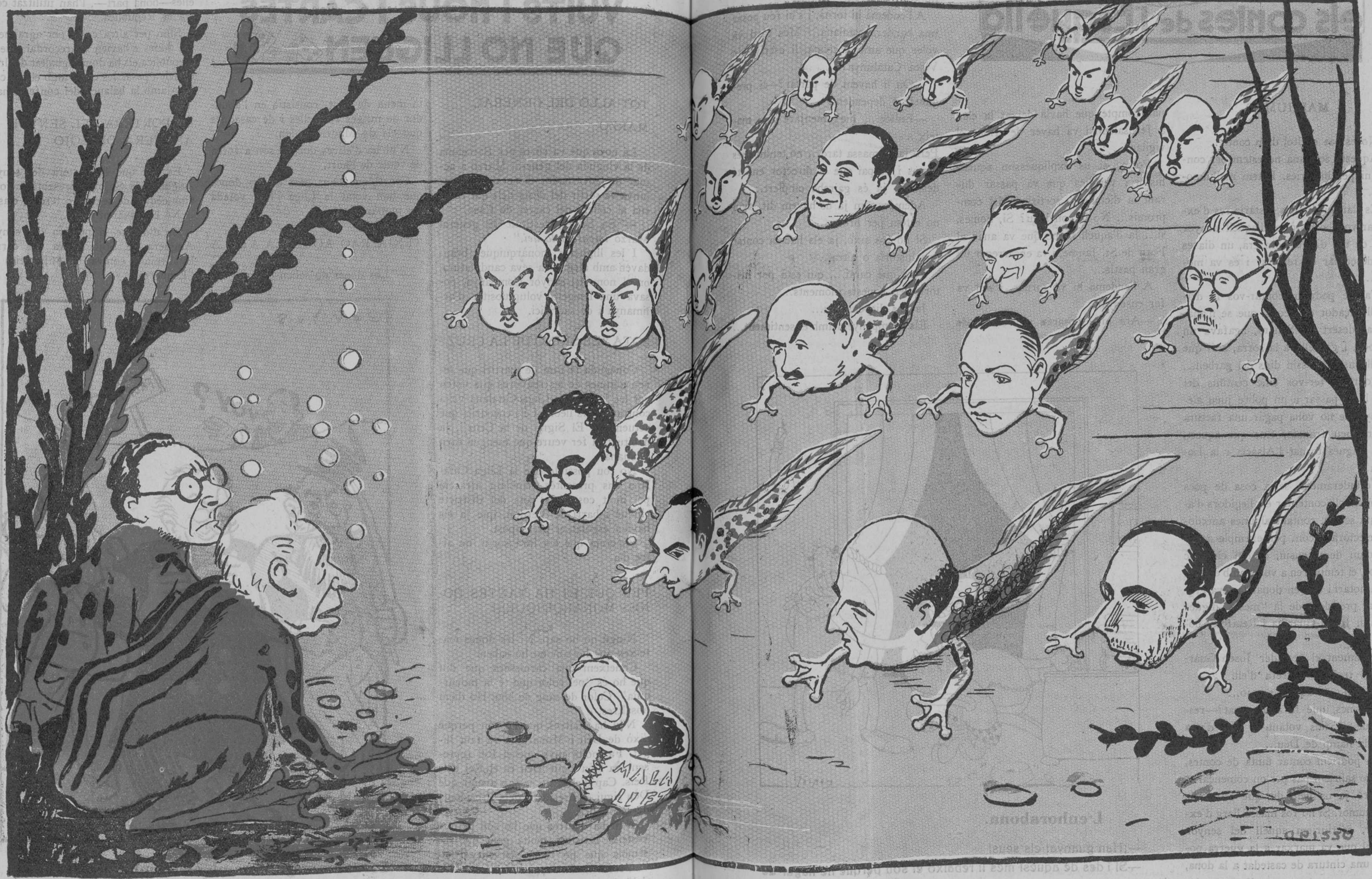
Es diu que la portera del senyor Anguera de Sojo es presentà a votar amb cèdula de segona o tercera classe. No la deixaren votar.

Es diu que la portera del senyor Anguera de Sojo anava pel carrer baladrejant contra les injustícies de l'Esquerra.

Lerroux s'ajunta amb els comunistes.

El borbó.—Molt bé, Ale, ara vinc.

GENERALMENT ELS CAPGROSSOS QUAN SURTEN DE L'AIGUA ES MOREN

els contes de l'Esquella

MALHUMOR

No és pas el títol d'un conte...

Aquesta setmana no estem per contes ni per històries. Estem malhumorats.

Es clar que no ens costaria res d'explicar-vos la història d'aquell senyor que de tan distret com era, un dia es va descurar de respirar i es va morir...

També podríem contar-vos la d'aquell caçador de lleons, que se n'anava al desert de Sahara, agafava un garbell, i garbellava la sorra, a fi que els lleons quedessin dins del garbell...

Podríem fer-vos cinc cèntims del que li va passar a un pobre jueu alemany que no volia pagar una factura a un jueu francès, fins que aquest, "li" hagués tornat l'Alsàcia i la Lorena...

Vertaderament, seria cosa de pocs moments, l'aconcentrar els llegidors d'aquesta secció, contant algunes anècdotes electorals, com per exemple aquella d'un desapareixiu, al qui els cinc duros, el temptaren a votar amb el nom d'un notari i que en donar la seva gràcia al president de la "mesa" digué: Sóc en Josep Guàrdia i Retafocs, notari...

Justament el vertader Josep Guàrdia es trobava darrera d'ell.

—Com... si aquest sóc jo...

—Doncs, què fa aquí parat?—respongué el fals votant—, voti d'una vegada llamp de Déu...

En podríem contar tants de contes, que no sabríem pas per on començar...

Però ja us hem dit que estem de mal humor. Si no fos massa llarg d'explicar, escriuríem aquell del senyor feudal que va marxar a la guerra posant una cintura de castedat a la dona, i en retornar al seu castell, es va do-

nar compte que havia deixat la clau a Jerusalem, i va haver de cridar el vigilant...

Potser si us expliquéssim aquella història verídica que va passar durant la dictadura, sortiríem del compromís... No la coneixeu? Sí, homes, sí... la d'aquell home que va anar al Forn de St. Jaume, i va encarregar un gran pastís...

A l'endemà hi va tornar, i se'l va fer ensenyar.

—Ara m'hi posarem uns escuts de

Catalunya, fets amb rovell d'ou, i ma-duixes...

A l'endemà hi tornà, i s'hi féu posar una bandera catalana... Més tard va voler que amb xocolata, li escrivessin Visca Catalunya!

—On li havem de portar?—li preguntà el dependent.

—Enlloc..., me'l menjaré ara mateix...

Però ja és massa tard... no tenim més temps i l'espai que el director ens té destinat, ja és gairebé omplert...

Ademés, com ja us havem dit, avui no estem per brocs...

Si no fos això, ja els hauria contat una història o altra...

Però què carai..., qui està per històries en aquests moments...

Ja ens dispensareu...

Els acompanyem amb el sentiment...

L'enhorabona.

—¡Han guanyat els seus!

—Si i des de aquest mes li rebaixo el sou perquè he hagut de donar molts de duros per les eleccions.

FITXES

L'EMBRIAC

Caminava a salts per fer saltar la seva ombra.

Ara ha entrat a la plaça, una plaça de poble porxada i vetusta. Hi ha entrat trepitjant la claror de la lluna com si trepitgés la cua del vestit d'una núvia.

INSTANT

Com podria expressar la set que tinc? Es una set feta d'una barreja de tota mena de sets. Tan profunda és i tan profundes les fa a totes, que arribo a veure-les, a tocar-les, a flairar-les, a oir-les, i malgrat d'això no les sé expressar.

UNA NIT LIRICA

Tota la nit vaig caminar sota estels, afirmant-me a mi mateix, amb feixuga tossuderia, que era necessari que la dona perfecta sabés tocar el piano, encara que fos amb un sol dit.

Per damunt del meu cap, Orió, l'alat arquer, assaquetava briós els altres astres.

OMBRA QUE TORNA

L'han vista arreu de Catalunya. Alguns adhuc l'han oïda.

Els seus llavis de boira murmuren encara.

—“Formen l'Espanya, m'enteneu? dos pobles, hi ha que diu, que són germans. Sí, prou, s'assemblen com l'aigua al foc i com la nit al dia. Volen manar tots dos, i com que en ella no hi caben pas...”

Es l'ombra inseputable de Mestre Oleguer.

GEOGRAFIA POETICA

Els continents floten damunt dels mars com fulles de nenúfar.

HO VEUREU A LA NIT

Ho veuren a la nit. Hi ha autos mascles, femelles, i de sexes indeterminats.

Com acluquen els ulls, com els obren, com parpellegen, com us enlluernen, com aprofiten l'ombra propícia de les carreteres, sota la balma espessa del fullam dels arbres.

Hi ha autos que, des de lluny, acluquen un ull amb murriera i donen un gran esclat prometedori a l'altre.

—Don Ale, li porto aquest cabasset de vots. Què vol que en faci.
—Ajuntí'ls amb els dels monàrquics.

Hi ha autos que llisquen amb les parpelles baixes, ruboroses, adonzellades, amb una clara llum de virginitat.

Hi ha autos que us diuen, no sé sap què, amb una llum tèrbola, lleganyosa, oferidora de coses que s'han d'oferir amb veu baixa.

Hi ha l'auto borni, esparracadament carreter, que sembla que allargui nit enllà uns braços impalpables.

Hi ha autos pengim-penjam, que esguarden els qui passen amb els ulls esbalandrats i amb una llum metàl·lica que insinua un preu.

Hi ha autos sornaguers que semblen portar la llum per fer la guitza o per clavar-la a les ferradures dels cavalls que arrosseguen els carros que troben.

De dia, els autos no tenen ulls. Corren guiats. Però a les nits...

Cal sentir-lo el xoc espategant de plaer, —xoc d'un instant—, de dos autos que fugen oposadament i que qui sap si mai més no es tornaran a veure!...

Cal endevinar el diàleg ullat dels autos que corren rient, oferint-se, bojejant, reconeixent-se, rabiosos, enamorats, plens d'enyor, de luxúria, de desig, d'espais...

La música cruixent que la tardor ha posat en el fullam enrossit dels arbres de la carretera, harmonitza aquesta fantasia.

APUNT FET A LONDRES

M'ha recordat sempre l'ofegadora i gruixuda fumera d'un paquebot. Era fumera compacta quan venia de l'est, de Whitechapel, dels docs.

Es fumera estiragassada ara que s'ha afinat per arribar als barris elegants de Londres i a les moltes, verdes i humides, de Hyde-Park.

Ramon VINYES

PASSANT

NO HEM FET PAS MASSA BROMA

Aquest article el teníem escrit en un sentit contrari. Ens avençavem al triomf... dels altres. Què hi farem! Pacència i a esperar la revenja.

El passat diumenge fou un dia de dol per la República. I un dia de goig per a les dretes. Veiem amb pasme com guanyava la Lliga, aquell cadàver de la Lliga que ressuscitava d'entre les cendres de tots els seus negocis bruts: l'ordre — l'ordre amb pistoles del Sindicat Lliure — el sometent — el sometent de l'adroguer Vidal i Ribas — l'anarquista de Tarrassa, aquell anarquista de Tarrassa que inventava el senyor Cambó per distreure's de l'aval del Banc de Barcelona.

Ens semblava mentida, ens feia l'efecte que somniàvem, però guanyava la Lliga: aquella Lliga que amb tant d'entusiasme i afició col·laborava amb la dictadura del distingit bevedor Primo de Rivera, que amb tant d'entusiasme i afició col·laborava amb la monarquia, enviant-li senyors que tornaven disfressats de ministre.

Guanyar la Lliga, la Lliga de la *vivor* — “Per una Catalunya viva...” — la Lliga que es disfressava de “catalana” — perquè allò de “regionalista” estava massa brut... i perquè no li ve d'una disfressa — i deia que ara, agràits perquè aquell catorze d'Abril no els tocaren el crostó, serviran amb molta lleialtat la República, i ha demostren, demostren la veritat de les seves paraules, lligant-se amb el covernícola Gil Robles, el pitpor enemic de la República.

Guanyava la Lliga, guanyaven les dretes. Apareixien les parets de la ciutat em-

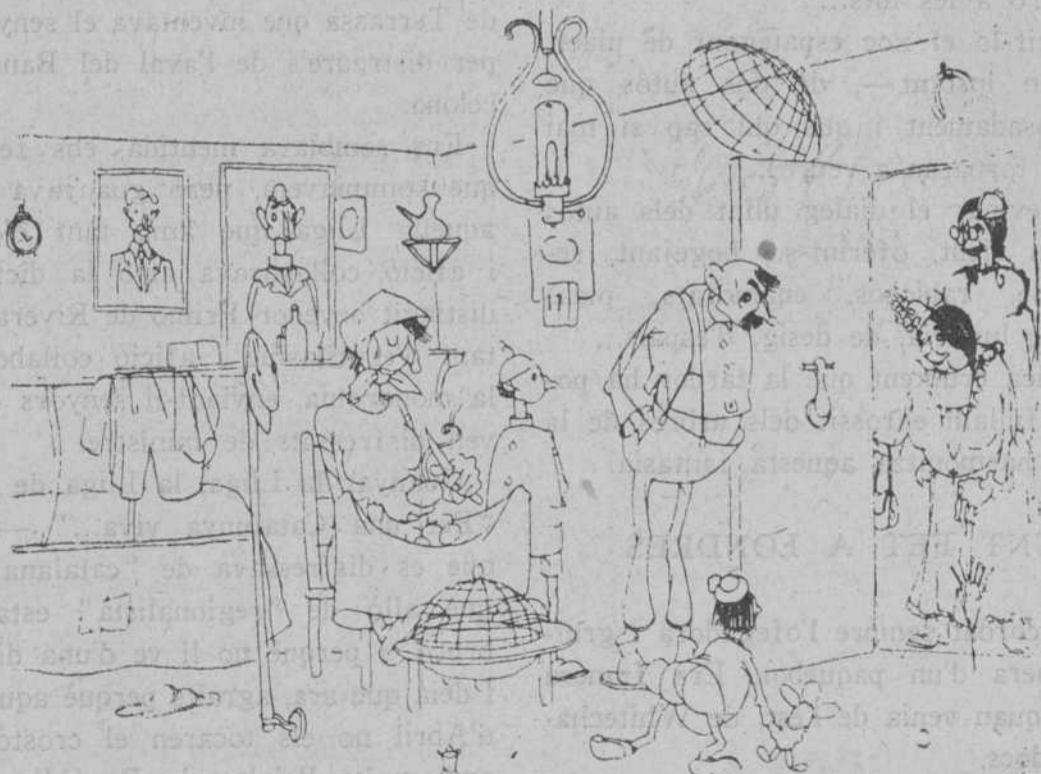
pastifades per uns cartells plens d'injúries, d'engany, i de llot. Apareixien unes creus verdes, com les de la inquisició que les dretes voldrien ressuscitar. Treien les monges al carrer — àdhuc les de clausura — per què amb l'aire del carrer perdessin aquella pudor que fan de florit, i perquè en nom de Déu anessin a votar el senyor Cambó. Desenterraven morts per fer-los anar a votar en nom de la vivor; d'aquella vivor de les dretes que organitzen lockouts, pistolers i sometents, d'aquella vivor de les dretes que ha pogut triomfar perquè es veu que el poble no té memòria... ni vergonya.

Han llançat els diners a mans plenes — l'elecció de l'ordre costa cara — comprant vots... perquè sempre hi ha bens capaços de vendre's el cor.

Els homes de dretes han guanyat. Ara ja criden — el catorze d'abril callaven, recordeu? — ja amenacen, ja es creuen amb prou força per enderrocar la República i, en bé dels obrers — les dretes, la Lliga sobretot, els estimen tant! — tornar als temps idíllics de Martínez Anido i Milans del Bosch. Ells, que anant de casa en casa, ja tenien unes llistes negres en les quals deuen haver-hi tots els republicans, ara deuran convertir les llistes en un fitxer a estil del del senyor Lasarte.

Hem fet poca broma aquesta vegada. Però nosaltres en tenim la culpa, perquè badàvem. I no val a badar i que ens serveixi de lliçó.

QUIRZE DE BESORA

—Venim a veure si volen votar a la Lliga.

—Doncs s'han equivocat de venir ací, perquè només hi viu gent honrada.

ESPANYOL

“Els ‘flor de pèsol’”, comèdia en quatre actes d'Edouard Bourdet.

Algun critiquet d'ala de mosca ens ha fet saber que Edouard Bourdet era una meravella, que les seves obres marcaven la monjoia del teatre modern.

Contra l'opinió d'aquest critiquet apremem-nos a dir que Edouard Bourdet és un expert comerciant teatral que coneix d'una faisó extraordinària el seu ofici. Res més.

De les set obres que coneixem d'Edouard Bourdet quatre exploten l'escàndol. “La Verge faible”. “Vient de paraître”; “La Prissonnière”; “La Fleur des Pois”.

Autor lleuger, Edouard Bourdet no va mai al fons dels temes que toca; hi papalloneja amb un fer i amb un dir molt francès i molt teatral. La mateixa “presonera” és tocada per damunt, apuntant el tema, fent-t'hi treure només el cap. Si Edouard Bourdet hagués estat un autor d'empenta el tema de la seva “presonera” li hauria donat la poetessa que signà els seus versos amb el pseudònim de Renée Vivien, dita la Safo francesa. Quin meravellós drama hauria pogut treure d'aquesta “presonera”!

Seguint el seu estil lleuger, Edouard Bourdet en “La Flor dels Pèsols” o en “Els flor de pèsol”, explota el tema, no

estudia ni s'endinsa en el tema. Edouard Bourdet no ha anat a cercar ni el motiu de la inversió sexual ni els seus altres motius, des dels homes educats per fer bons casaments al de l'editor que fa glòries literàries per fer negoci, com a estudi del cas; els ha cercat com a motiu d'èxit.

Nosaltres tenim predilecció per “L'Heure du Berger”, “L'Homme enchainé”, “Le Rubicon”, d'Edouard Bourdet perquè ens mostren el que hi d'autèntic en l'autor d'“Els flor de pèsol”, un comediògraf hàbil, d'instint, fàcilment teatral, i per damunt de tot un autor lleuger que no estudia els nostres dies, sinó que s'aprofita del més sobresortint dels nostres dies.

Fetes aquestes breus disquisicions per si obra “Els Flor de Pèsol” és una obra ben tuar Edouard Bourdet, diguem que la seva feta, lleugera, plaent, decorativa com la mateixa flor del pèsol, llampurnant, alegre, teatralíssima.

La Companyia del Teatro Espanyol presenta i juga l'obra amb molt d'entusiasme i molt d'enginy. La presenta també amb magnificència. Josep Santpere ha trobat en el paper d'Albert Tavernier un dels papers que més li escauen. El fa molt bé. També molt bé Roseta Hernàez; és una princesa amb seguretat i sobretot amb molta elegància. Josep Clapera presenta un tipus de Duc deliciós. Deliciosa la senyora Mir. Perfectes, en els seus tipus, els senyors Zenon, Alarma, Capdevila, Frey, València, Camps, i les senyores Font, Salazar, Bozo, Frey, Carnicero, etc.

Repetim que l'obra és ben presentada i molt ben vestida. Els sospiradors de les coses franceses, que només coneixen des de Barcelona el de la capital de França, poden trobar-hi ets i uts D'això, a Madrid, en diuen “provincianismo”.

ROMEA

“Il Comendatore Sampanelli” ha tancat la temporada de Romea.

L'empresa d'aquest teatre ha anat expremment tant la producció catalana que, per fi, no n'ha quedat res... Aquest autor no és d'èxit Aquest tampoc és d'èxit. Aquest tampoc!

A darrera hora, els autors d'èxit quedaren reduïts a dos i a un traductor.

La temporada de Romea que ha finit ha acabat d'enterrar-los.

En la presidència del dol hi poguerem veure els senyors Pius Davi i Buigues. Els pertocava.

WORK

ESQUELLOTS

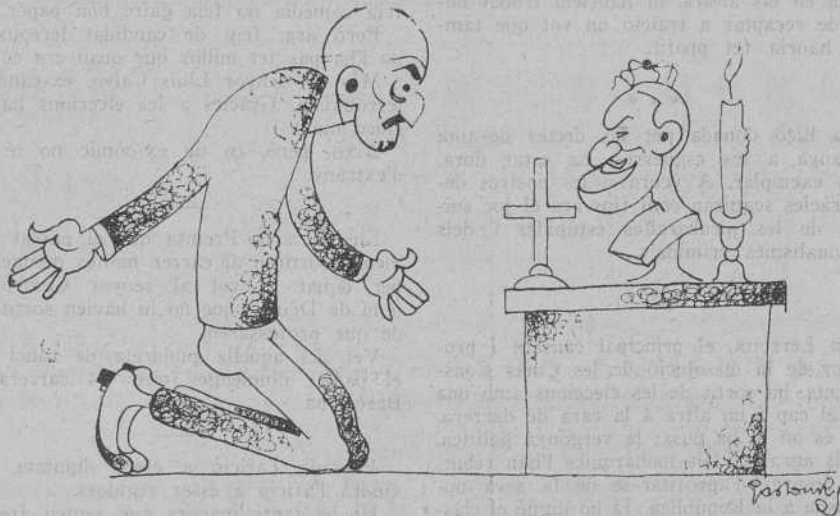
Diuen que quan Déu va fer el món, després de pensar sis dies com un futur negre, va reposar el dia que feia set, establint els descans dominical. Però mentre el Suprem Arquitecte, com l'anomenen els maçons, roncava satisfet de l'obra realitzada, el Dimoni li esbullava la troca bo i preparant-li el parany d'Eva, la poma i la serp.

La República espanyola, com Déu, ha volgut fer una aturada al camí, joiosa de la transformació que creia haver realitzat en la consciència del país, i quan estava cofoia d'haver revestit de dignitat civil i de personalitat ciutadana la dona, que fins llavors era carn de prostíbul o de convent, moble inútil, joguina frèvola, o escar-ràs de cuina, es troba que l'Eva espanyola s'ha deixat ensibornar pel Maligne de creu, espasa i corona.

El vot de la dona ha estat contraproductent a Espanya, com molts es temien; però a Catalunya, que en moltes coses es diferencia de la mentalitat i de la manera d'ésser dels pobles de l'altra banda,, si bé ha for-

tificat la Lliga, ha contribuït també a aguantar ben alta la bandera de la democràcia catalana, abandonada i posada en perill per la deserció covarda de molts homes. Honor, doncs, a la dona d'esquerra!

Hom anomena el *partit dels savis* als qui formen l'Acció Catalana, que perd sem-

L'endemà del triomf.

—I ara que hem guanyat,—nostres pessetes ens costa—us prometem que no ens oblidarem de vós.

pre, tant si va sola com acompanyada, no pel que tinguin d'intelligents, sinó per pedants i presumits.

Aquesta afany de superioritat, barrejat amb una manifesta mala intenció de molestar el proïsme, els ha donat i els donarà molts disgustos i davant de la repulsa popular, res no els valdrà la llur mestria en el cinisme i en la pràctica jesuítica de voler anullar l'adversari amb la injúria o el silenci.

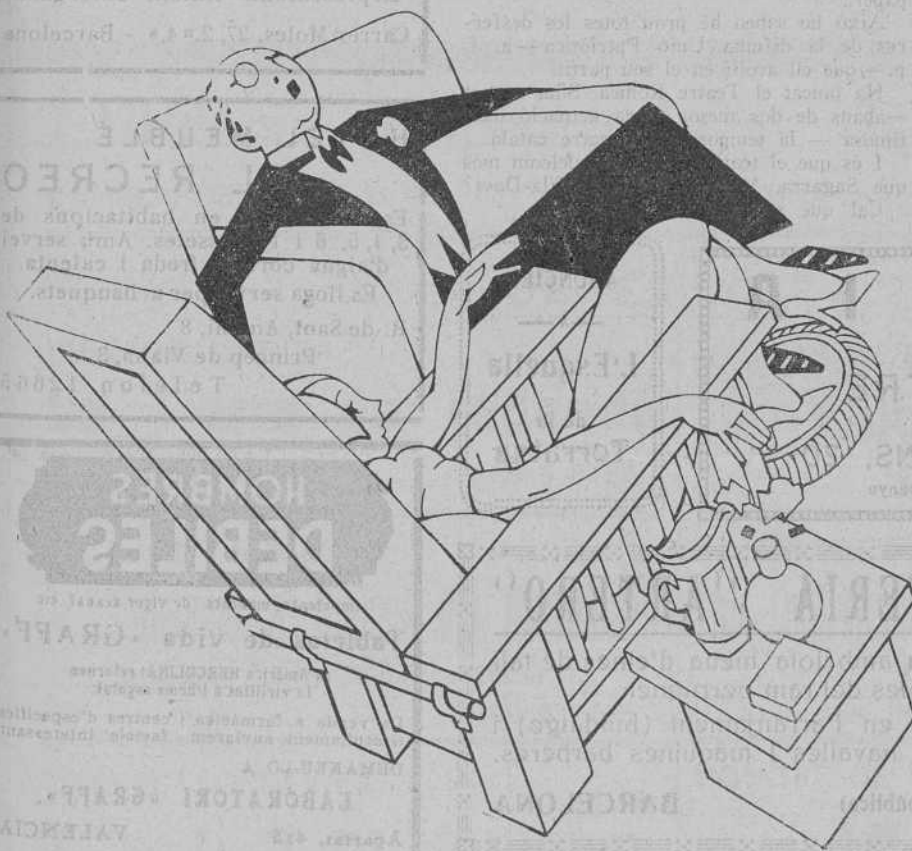
DOCTOR MORA - Vies Urinaries, Sífilis, Impotència.
Plaça Universitat, 1- De 10 a 1 i de 4 a 8

Una anècdota de com practiquen la política d'atracció els savis de "LA PUBLI".

El dia de les eleccions, tres ciutadans electors que es trobaren a la porta d'un col·legi del carrer del Pi, comentaven indignats un desgraciat solt del diari de les derrotes en el qual es pretenia fer d'una manera estúpida, sense com va ni com costa, un prestigiós novel·lista i home de teatre que està allunyat de tota activitat política. Resultat: aquells tres ciutadans, que haurien votat per la Coalició, varen estripar les candidatures que portaven i per tal de no perdre el vot, van decidir dos d'ells votar a l'Esquerra i l'altre ho féu en blanc.

En el nostre estimat confrare "La Rambla" li succeeix el mateix que al Passeig que li dona nom: que hi passa tothom. No li manquen, de tant en tant, alguns pardals que fan de les seves, com els simpàtics ocells de la Via Sacra barcelonina.

L'altre dia, amb el pretext de fer ressaltar la tasca de la dona d'esquerra catalana, deia una cosa que ni és certa, ni d'ésser-ho tampoc no ho hauria trobat bé.

Al carrer de Casp.

—A la fi hem pogut votar després de deu hores de cua.
—Oh, ja feia temps que hi éren a la cua, els de la Lliga.

Explicava el cas d'una monja que feia cua a un col·legi electoral i que havent-li caigut a terra la candidatura, naturalment de dretes que portava, una electora que li anava al darrera, simulant fer-li la gentilesa de recullir-li la papereta, va substituir-la per una de l'Esquerra.

Ni creiem en la badada de la monja, aquesta gent no es fia ni del Déu que veneren en els altars, ni hauríem trobat bonic de recaptar a traïció un vot que tampoc hauria fet profit.

* * *

La lliçó donada per les dretes de tota Espanya a les esquerres, ha estat dura, però exemplar. A veure si les nostres democràcies seguiran com fins ara el joc suïcida de les picabaralles estúpides i dels personalismes crimina's.

* * *

En Lerroux, el principal causant i promotor de la dissolució de les Corts Constituents, ha sortit de les eleccions amb una mà al cap i un altra a la cara de darrera, que és on hi ha posat la vergonya política.

Els agraris i els monàrquics l'han rebutjat després d'aprofitar-se de la seva punyalada a la República. Ja ho digué el clàssic: "El traidor no es menester, siendo la traición pasada".

* * *

I els senyors, ben tips i ben peixats a costelles de l'obrer, de la F. A. I., què faran ara? Què us voleu jugar que callaran com uns morts i tiraran de la rifeta, com en temps de la Dictadura? Els avalots, els desordres, les vagues i les bombes, els empraven per a destorbar l'obra republicana. Ara, que les dretes tornen a treure el nas, s'esmunyiran a fer el recompte del que han fet a profit de la clericalla, de la burgesia i del militarisme. Cal que ho meditin els obres autèntics.

Quina cosa més ridícula resulten ara, passades les eleccions, aquets cartells: "Per una Catalunya viva, voteu la Lliga Catalana".

Aquesta vivor als de la Lliga no els sorti gens barata. Però nosaltres la pagarem bastant cara.

El senyor Lluís Calvo, ex-còmic, quan feia comèdia no feia gaire bon paper.

Però ara, fent de candidat lerrouxista no l'ha pas fet millor que quan era còmic.

Més del senyor Lluís Calvo, ex-candidat lerrouxista. Gràcies a les eleccions ha fet riure molt.

Això, però, en un ex-còmic no té res d'extrany.

Llegim a la Premsa que el passat diumenge sortiren al carrer moltes monges — per donar el vot al senyor Cambó en nom de Déu — que no hi havien sortit des de que professaren.

Vet ací aquella pudureta de ranci que el passat diumenge feien els carrers de Barcelona.

Passada l'afició a ésser diputats, ara vindrà l'afició a ésser regidors.

Hi ha tants màrtirs que senten fretura de sacrificar-se!

Heu vist quin mal paper ha fet Lerroux en aquestes eleccions?

I és que, sempre que soni la veu de la República, el senyor Lerroux farà mal paper.

Això ho saben bé prou totes les desferres de la difunta Unió Patriòtica — a. f. p. — que ell acollí en el seu partit.

Ha tancat el Teatre Romea. S'ha acabat — abans de dos mesos d'una actuació llas-timosa — la temporada de teatre català.

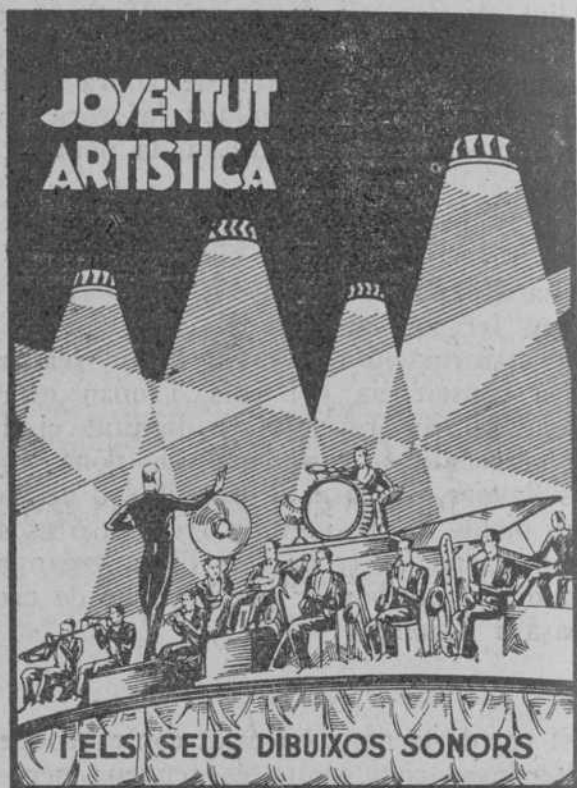
I és que el teatre català és quelcom més que Sagarra, Mantua, Roure i Vila-Davi? Cal que se'n convencin.

Ja no recordem quin poble d'Espanya, el dia de les eleccions fou ferit greument un capellà.

Si s'hagués quedat a l'església — que és d'on no han de moure's els capellans — no li hauria passat res.

Qui sap! Potser això també sigui un càstig del cel.

L'Orchestra - Orquestrina

dona categoria a les festes

Representant: Antoni Tarragona
Carrer Moles, 27, 2.ª 4.ª - Barcelona

HOTEL MEUBLÉ EL RECREO

Esmerat servei en habitacions de 3, 4, 5, 6 i 10 pessetes. Amb servei d'aigua corrent freda i calenta.

Es lloga servei per a banquets.

R. de Sant, Antoni, 8
Príncep de Viana, 3
Telèfon 12665

HOMBRES DEBILES

Impotents, mancats de vigor sexual, etc

Tabletas de vida «GRAFF»

(A América HERCULINA) retornen la virilitat a l'home esgotat.

De venda a farmàcies i centres d'especifics
Gratuitament enviarem faciele interessant
DEMANEU-LO A

LABORATORI «GRAFF»
Apartat, 415 VALENCIA

GRAFF

OLYMPIA

TEMPORADA

CIRC EQÜESTRE

amb programa sensacional

20 GRANS ATRACCIONS, 20

de primeríssim ordre. Noves a Espanya

ANUNCIEU

—A—

L'Esquella

de la

Torratxa

NOM DE GARANTIA

GANIVETERIA "ARTERO"

Casa assortida amb tota mena d'eines de tall pròpies del ram perruquer.

Especialitzada en l'arranjament (buidatge) i ajustament de navalles i màquines barberes.

Llibreteria, 9 (prop. de la Plaça la República)

BARCELONA

CONSULTORI MÉDIC del Dr. CASASSA

VIES URINARIES, SÍFILIS I PELL : Preus Econòmics

De 11 a 1, i de 5 a 7 : Festius de 11 a 1 : TALLERS, 29, entresol

LA REGLA

SUSPESA.

TORNA RAPIDAMENT I
SENSE PERILL AMB

Perles "Femi" meravellós producte de la ciència moderna
d'acció segura, sense perjudicar la salut.

DE VENDA: DOCTOR ANDREU, SEGALA, VICENÇ FERRER I FARMACIES

Restaurant CASA JOAN

El més popular i acreditat

LA CASA DE LA PAELLA VALENCIANA
(Especialitat de la casa)

Rambla de Santa Mònica, 21 i 23

Telèfon 23692

LA BONA SOMBRA
Ball Continu tots els dies
de 6 a 9 i de 11 a 4 amenitzats per
DUES ORQUESTRES

FRONTÓ NOVETATS

Tots els dies grandiosos partits, tarda i nit

ELS MILLORS PILOTARIS

Si voleu passar una bona estona, aneu al Frontó Novetats

DETALLS PER PROGRAMES

GRAN TEATRE ESPANYOL
Companyia de JOSEP SANTPERE

Avui l'èxit més gran de la temporada

ELS FLORS DE PÉSOL

G. ALOMAR

Vies urinàries. Curació més ràpida mitjançant el seu aparell elèctric
Balnes, 4. C. econòmica 5 ptes. de 12 a 3 i de 5 a 8. Fest. de 10 a 12

Llibreria Espanyola :-: Rafael Lòpez

RAMBLA DEL MIG, 20

BARCELONA

TELEFON 20160

OBRES NOVES

LUIS DE OTEYZA

La Tierra es redonda

PREU 5 PTES.

V. BLASCO IBAÑEZ

Estudios Literarios

PREU 5 PTES.

DR. LOUIS REMUSAN

Fisiología e Higiene del Matrimonio

(breviario íntimo de los casados)

PREU 8 PTES.

JOSEP ARTIS

Tres Conferències sobre Teatre Retrospectiu

Pròleg de F. CURET

(El teatre d'aficionats a Catalunya) PREU 3 PTES.

CARLES SOLDEVILA

VALENTINA

PREU 5 PTES.

HONORÉ DE BALZAC

La Pell de Xagrí

(Traducció de RAMON VINYES)

EDICIONS PROA

PREU 3'50

Després de les eleccions.—I ara, cap el corral.